

STRÖMSTADS
KOMMUN

STRÖMSTAD

Information från din kommun vintern 2011

Med fokus på

Stadsbyggnad & Samhällsutveckling

INNEHÅLL

TEMA: Stadsbyggnad och
Samhällsutveckling

- 2 Ledare
- 3 Kommuninfo
- 4-5 Visioner för
Strömstad
- 6-9 Canning på gång
- 10-11 Inte bara hus
- 12-13 På marknivå
- 14-17 Infrastruktur
- 18-19 Stadsmiljö
- 20-21 Vackrare Strömstad
- 22-23 En plats att dela
med sig av
- 24-25 Fritidslivets lokaler
- 26-27 WWF 2012
- 28 Strömstadskryset

REDAKTION

Informationstidning från
Strömstad kommun

Ansvarig utgivare
Niels Bredberg

Redaktionsgrupp
Karin Björk, Johanna Jonsson,
Marita Lindhav, Jan Palmblad
och Björn Richardsson

Redaktör
Jan Palmblad

Layout, produktion
Karin Björk / www.karinbjork.se

Skribenter
Karin Askberger, Birgitta Hansson
och Jan Palmblad

Foto framsida
Karin Björk

Tryck V-TAB, 2011

Upplaga 7000 ex

Bäste kommuninvånare, besökare och/eller företagare i Strömstads kommun.

Strömstads kommundidning är ett av flera olika media för att nå ut med information till kommunens medborgare, besökare och/eller företagare. Kommunens hemsida är en annan tillgänglig kanal, vilken sedan februari i år även innehåller rikligt med information om Strömstad som besöksort. Med god information kan även skapas goda förutsättningar för kreativ kommunikation och dialog.

Det är vår förhoppning att vi med tidningen kan komplettera det totala utbudet av aktuell och relevant information. Hör gärna av dig med synpunkter på innehållet i tidningen till kommunen.

Strömstads kommun har som målsättning att inom en snar framtid bli 13000 invånare. I oktober 2011 kunde räknas 11 965 Strömstadsbor! Vi är på god väg, men för att klara det målet behöver fler bostäder skapas, kommunikationer förbättras, servicen utökas och näringslivet expandera.

Samhällsbyggnad är en stor utmaning. Ett expansivt samhälle behöver förnyas och byggas till. För detta krävs god planering, hög kompetens hos planerare, beslutsfattare och genomförare samt resurser och en god portion mod. Komplexa lagar och regelverk skall följas. Lagar för samhällsbyggnad är skapade dels för att säkerställa en långsiktigt hållbar samhällsplanering, men även för att tillvarata medborgares insyn och skapa möjlighet till delaktighet. Vid samhällsförnyelse är det viktigt att väga samman många olika perspektiv och intressen. Perspektiven kan vara åldersrelaterade, näringslivsinriktade, miljöbaserade, ha ett energiperspektiv och många fler därtill. Processer för samhällsförändringar tar lång tid.

Hur skapar man den optimala samhällsförändringsprocessen?

Förbättringsarbetet med infrastrukturen i och omkring Strömstad fortsätter. Nya järnvägsdragningen in till Strömstad och ny infart beräknas vara klart för invigning den 17 juni 2012.

Planeringsarbete pågår för Myrenområdet, Nordby/Svinesund och färdigställandet av Bastekärr i Skee är i full gång.

Skapandet av Kosterhavets marina nationalpark har även medfört byggnation av entréer med informationsplatser på Saltö respektive Råssö. Naturum på Koster kommer att påbörjas inom en snar framtid hoppas vi. Återigen kan vi konstatera att vi lever och vistas i en fantastisk kommun. Tillväxten i kommunen fortsätter, vilket bidrar till att kommunens förutsättningar för utveckling är goda.

Idetta TEMA-nummer av Kommuntidningen vill vi bland annat presentera aktuella samhällsbyggnadsförändringar. Vi beskriver översiktlig planering och stadsmiljöplanering, introducerar Canningprojektet, informerar om de kommunala bolagen, något om strandskydd, infrastrukturförändringar, belysningsplanering, anläggningsrådets arbete, lite om kultur och vänorten Ledbury samt planeringen av mottagandet av ensamkommande flyktingbarn.

Ett digert innehåll, vilket vi hoppas skall vara intressant läsning och förmedla god kunskap till alla Er läsare.

Niels Bredberg, Kommunchef (t v)

Ronnie Brorsson, Kommunalråd (t h)

WEBBEN

*Har du idéer eller synpunkter?
Använd gärna "tyck-till-knappen"
på kommunens webbsida!*

www.stromstad.se/tycktill

INFOCENTER

*Välkommen till Infocenter i centrala Strömstad,
vid Kosterbåtarna!*

Strömstad Infocenter
Ångbåtskajen 2, 0526 - 623 30

infocenter@stromstad.se
www.stromstad.se

Öppettider vårvintern 2012
må-fre kl. 11.00-16.00
lö kl. 11.00-15.00
sö stängt

MOBILEN

*Strömstads kommun finns som app till din
Mobil vilket ger lätt och snabb tillgång till
det mesta du behöver veta.*

Aktuell information om:
kommunen
nyheter
evenemang
väder
kontaktuppgifter

information om nedladdning:
www.svkommuner.se

Appen fungerar för
iPhone, iPad och Android.

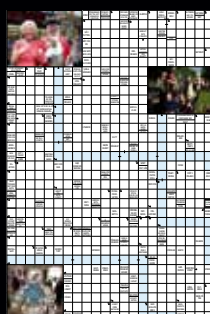
FACEBOOK

*Nu finns Strömstads kommun på
Facebook som ett komplement till
webbplatsen.*

Här kan du
läsa om **senaste nyheterna**
och **diskutera** kommunens verksamheter.

för mer information
www.facebook.com/stromstadkommun

Strömstadskrysset - sista sidan

Posta eller eposta ditt svar - det räcker med att du skriver de tre bildmeningarna markerade med blått - till Strömstads kommun, Stadshuset, 452 80 Strömstad, eller krysset@stromstad.se

senast den 1 februari 2012

Tre fina priser lottas ut bland inkomna rätta svar. Ange vilket pris du önskar i samband med ditt svar.

- Ett festivalpass till Winter Word Festival, värde 350 kr
- Ett presentkort på Park bio, värde 250 kr
- Boken Kosterhavet : sveriges första nationalpark under ytan av Stefan Edman, värde 250 kr

Visioner för ett framtida Strömstad

Hur kan vi tillsammans göra kommunen mer attraktiv - inte minst för ungdomar?

Under våren 2009 inleddes ett nytt, utmanade angreppssätt när det gäller planering för framtiden. Kommunfullmäktige skapade ett strategiskt paraply!

Utveckling + Bevarande

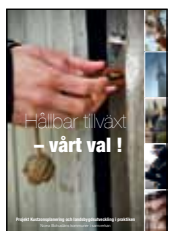
Nio utvecklingsområden har pekats ut i den strategiska planen. Inom varje utvecklingsområde har mål/strategier tagits fram för de kommande fyra åren. Varje år bestämmer Kommunfullmäktige vilka huvudsakliga prioriteringar som ska gälla för de kommunala nämnderna och bolagen.

Bland de prioriterade målen för 2012 är att genom nyproduktion av bostäder öka antalet helårsboende, att öka tillgängligheten i offentliga miljöer och utveckla hamndestinationen Strömstad.

Kommunen har ett ansvar att varje mandatperiod ta fram en översiktsplan. Översiktsplanens syfte är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden. Tidigare var översiktsplanen mer en beskrivning av rådande förhållanden; numera skall den vara ett levande verktyg för visions- och framtidsdiskussioner. Den nya ÖP 2010 försöker svara på hur kommunen ska kunna fortsätta utvecklas utan att förstöra de värden som gör att folk vill bo, arbeta eller besöka kommunen.

En grundtanke är att boendet ska utvecklas i hela kommunen, men att samlad utbyggnad av bostäder och verksamheter till största delen ska ske kring centralorten Strömstad samt tätorten Skee. För att minska bebyggelsestrycket på kustlandskapet i väster är kommunen positiv till ny bebyggelse öster om väg E6, med undantag av de delar som har särskilt höga natur- och friluftsvärden.

BJÖRN RICHARDSSON

GEMENSAM GRUND. Inom projekt *Kustzonplanering och Landsbygdsutveckling i praktiken* har Norra Bohusläns kommuner tagit fram en gemensam grund för samverkan kring utvecklingsfrågor.

Tv: Skriften "Hållbar tillväxt - vårt val"

Pågående planering i Strömstad kommun

Strömstad är en attraktiv kommun med ett stort exploateringstryck. Detta märks inte minst på de många detaljplaneärenden som pågår. Miljö- och byggnämnden jobbar med ett stort antal detaljplaner, som alla syftar till att skapa förutsättningar för framtidens Strömstad. I detaljplanerna hanteras allt från bevarande av skyddsvärda miljöer till utveckling av nya bostads- och verksamhetsområden.

Det är framförallt i kommunens västra delar som exploateringstrycket är som störst men även områden i Skee och i den östra delen av kommunen pågår planarbeten.

Kommunen vill skapa 150 nya bostäder per år i blandade upplåtelseformer. De detaljplanarbeten som pågår ska lägga grunden för att nå denna målsättning.

Det pågår för närvarande flera stora projekt som ska kunna trygga bostadsförsörjningen för ett antal år framöver. Fokus ligger på Strömstad och Skee när det gäller bostäder. När det gäller tomter för självbyggare är det flera områden i södra kanten av Strömstad som är aktuella. Här kan tomter tas fram med cykelavstånd till centrum och med naturen runt knutarna.

Inriktningen på planeringen är att skapa attraktiva områden för helårsboende och de närmsta åren räknar kommunen med flera klara detaljplaner som tillsammans ger drygt hundra nya tomter.

I centrala Strömstad dominerar planarbetena för Canning samt för Myren. I Myren-området syftar detaljplanen till att omvandla det gamla industriområdet och istället ge utrymme för andra typer av

verksamheter inriktade mot besöksnäring och upplevelser. Området kan också innehålla en relativt stor del bostäder.

Ytterligare ett stort planarbete ligger i startgroparna, Mällbyhöjden norr om brandstationen. Här finns möjligheter att skapa en spännande ny stadsdel med flera olika typer av bostadsformer. Området är stort och kommer inte att bebyggas i sin helhet. Stora naturområden kan sparas och göras mer tillgängliga än idag.

Skee är ett samhälle där stora förändringar kommer att ske de närmaste åren. Under sommaren 2012 kommer trafiken från E6:an flyttas till den nya motorvägen. Längs den nya södra infarten byggs en cykelled från Skee till Strömstad.

Snart börjar också bebyggelse växa fram i Vättilands verksamhetsområde (Bastekärr). Detta ger nya förutsättningar för samhället att växa. Två detaljplaner för nya bostäder, både lägenheter och friliggande villor, håller på att tas fram i Skee.

Flera planuppdrag är inriktade på besöksnäringen, som är en stor och viktig del av näringslivet i Strömstad.

Förutom den stora detaljplanen för Myren-området pågår planläggning av flera av kommunens campingplatser i syfte att reglera förhållandet mellan näring och de allmänna intressen som oftast finns i de attraktiva, strandnära lägena där campingplatserna ligger. Planarbete finns också för att titta på utveckling av besöksnäring i Hälle.

ELIN SOLVANG, PLANCHEF

Björn Richardsson

ansvarig för
översiktsplaneringen

– Vad jobbar en översiktsplanerare egentligen med?

– Jag ansvarar för kommunens översiktsplanering, som anger riktningen för vår långsiktiga utveckling. Det består av en gemensam plan för hela kommunen och fördjupningar för särskilda kommundelar såsom Koster, Hogdalsnätet och Centrum Skee.

– Hur jobbar du praktiskt?

– Det finns en risk att man stannar för mycket bakom skrivbordet. Jag försöker vara ute så mycket som möjligt och träffa de människor som berörs av planeringen. Det blir många möten med fastighetsägare, föreningar och företag.

– Är det inte svårt att balansera mellan alla olika intressen?

– Det är det som gör arbetet roligt och spännande. Alla vill inte samma sak. Det gäller att hitta "både och" istället för "antingen eller", det vill säga både utveckla bebyggelse och bevara vår värdefulla natur.

– Vad håller du på med just nu?

– Den fördjupade översiktsplanen för södra kustområdet från Båleröd till Överby. Jag hoppas den ska bli klar samtidigt som denna tidning kommer ut.

Fullständiga ÖP 2010:
www.stromstad.se/op

Sardinfabriken

Strömstad Canning AB var Sveriges första, och senare även största, specialfabrik för sardiner. Vid branden för några år sen hittades två stycken 30 år gamla burkar sardiner i olivolja. De visade sig smaka som nyinlagda.

Kung Gustavs sardiner i tomatsås eller olivolja såldes över hela världen ända ner till Australien. Under andra världskriget var de särskilt eftertraktade, eftersom de var en helkonserv och inte behövde förvaras svalt.

När sardinerna fångats bogserades dessa in i sin vad till land och ett nytt sillstänge förankrades i berget. När detta var gjort öppnades vaden och sillen tvingades simma över till stängvaden. Ungefär 4-5 dagar fick sillen levande vara kvar i denna för att tömmas på sitt maginnehåll. När det var dags transporterades sillen i lastbil på is till Canningfabriken.

På morgonen därpå startades beredningen av sardinerna. Sillen lades

först i stora kar med salt några timmar. Därefter sköljdes den och trädde upp på en ståltråd som drogs genom fiskarnas ögon. Det gick 120 sillar på varje trådlängd, som sedan hängdes upp i ramar för rökning.

Efter rökningen lades sardinerna in i tomatsås eller olivolja. Oljan var av högsta kvalitet och gjorde att den oöppnade sardinasken höll sig i många år. Ett tillfälle att kunna kontrollera detta var när Strömstadsfabriken brann ner. Då hittades två burkar sardiner som säkert var 30 år gamla. Burkarna som innehöll sardiner i olivolja öppnades med spänning. Det konstaterades snabbt att trots sin ålder smakade sardinerna som om de vore nyinlagda.

Sedan starten 1930 producerade fabriken 54 miljoner sardinaskar, vilket är ungefär 2.200 ton per år. Under rekordåret 1939 tillverkades inte mindre än 10 miljoner askar.

Lönsamheten minskade med tiden och 1975 upphörde tillverkningen. En epok i Strömstads historia var över.

Strömstad Cannings första industrilokal. 1930-tal. Fotograf okänd.

500 år av sillfiske: [en sammanställning av fakta, hörsägen och stoff ur muntliga traditioner] / av Rolf Eriksson

Eriksson, Rolf, 1942- (författare)
ISBN 978-91-633-8876-7 (inb)
[Lysekil : Roffes el & förlag], 2011
Svenska 123 s.

Canning, 1940-tal. Fotograf okänd.

HISTORIK

Bojarkilen kom, på grund av sitt skyddade läge och förhållandevis stora vattendjup, sannolikt tidigt att utnyttjas som hamn och ankringsplats.

Det är också känt att Bojarkilen utnyttjades som ankringsplats av den svenska flottan under Stora nordiska kriget. I samband med slaget om Strömstad 1717 uppges t.ex. flera svenska transportfartyg ha legat för ankar i viken.

År 1930 inköptes det gamla varvsområdet vid Bojarkilens strand av konservbolaget *Strömstad Canning*. Delar av verksamheten förlades till de tidigare varvsbyggnaderna.

Vid början av 1970-talet drabbades konservindustrin i landet av en strukturell kris som ledde till omfattande nedläggningar.

“Svenska sardiner på svenska smörgåsbord – men det måste vara STRÖMSTAD CANNING”

annonstext från Canningtiden

Gymnasiet

- Vi tycker till om nya Canning

”Ni skall lägga fram förslag på utformningen av den offentliga miljön på Canningområdet. Kommunen vill få kreativa inspel med flera alternativ vad gäller *innehåll, inriktning och exploateringsgrad.*”

Uppgiften fick en klass i årskurs 2, gymnasiets samhällsprogram, av sin lärare Ann-Louise Hällgren. En fredag i oktober presenterade eleverna fyra förslag för tjänstemän från Miljö- och byggförvaltningen och kommunledningskontorets utvecklingsenhet. Förslagen kan ses www.stromstad.se/kommuntidningen. I den här artikeln utvecklar Viktor Klemming, Malin Berntsson och David Nikkinen sitt skissade förslag. Deras utgångspunkt är att skapa liv.

- Det första vi tänkte var att höja Skeppsbroplatsen till något som lockar folk att vilja röra sig i området. Man vet ju själv; det är inte kul att gå på stan om det inte finns folk, säger Viktor Klemming.

Den stora parkeringen utanför lasarettet har därför färgats grön. Här ska det vara park. Parken ska synas från torget och dra till sig folk. Förutom labyrintiska planteringar med soffor, anläggs boulebana och lekplats i parken. En scen ska huggas in i Canningberget för att bredda användningen. Nattklubbar kan ha behov av större plats. Det kan vara allsång och andra evenemang.

Ungdomarna vill utnyttja havet, Strömstads särmärke. Utmed hela parken löper en promenadbrygga som fortsätter runt Canningberget och fram till bostadsområdet i Canning. De promenerande kommer att passera ett bad med hopptorn på Röudden och en kiosk. På slutningen ovanför finns grillplatser. Efter ytterligare en bit kommer man till en restaurang vid vattenkanten och sedan dyker de första husen upp till höger.

Det är de exklusiva villorna med bästa havskontakten som ska finansiera de offentliga investeringarna. Strandlinjen är säkrad för allmänheten och promenadbryggan fortsätter fram till en klaffbro. Den ska sysselsätta en brovakt för allas trevnad. Canningbergets norra del kommer att sprängas ut för p-hus. Ytterligare

tre parkeringar har markerats på kartan.

I Canningområdets norra del förläggs ett tvåvånings hyreshus och framför dem byggs lägre radhus. Med de tre olika boendeformerna vill gruppen skapa en blandad befolkning. Bilvägarna har minimerats för att området ska vara mer attraktivt att röra sig i till fots. En fotbollsplan finns i kvarteret, liksom lekplats. Livsmedelsaffär är inplanerad.

Kronan på verket är bergets topp. De har valt att inte spränga utan bevarar

bergets naturliga form. En trappa med stig leder upp till utsiktsplatsen högst upp. Här kan man flanera, ha picknick och njuta av utblicken mot havet.

Elin Solvang, kommunens planchef, var imponerad över elevernas förslag. Klassen kommer vara remissinstans i den kommande planprocessen.

TEXT OCH FOTO, KARIN ASKBERGER

Gruppen som arbetat fram förslaget i artikeln är från vänster: Malin Berntsson, David Nikkinen, och Viktor Klemming.

Canningområdet

– Många engagerade i utformningen

I det kommande programsamrådet som skall hållas i gymnasiet's aula kommer alla få möjlighet att presentera sina förslag och tankar. Inget är ännu bestämt och det är viktigt att vi arbetar tillsammans för att få till en riktigt bra stadsdel i Strömstad.

PROJEKT CANNINGOMRÅDET

Canning är ett område med potential att bli en ny stadsdel i centrala delarna av staden. Här finns möjligheter till många olika funktioner så som bostäder, kontor och spännande tillskott i den offentliga miljön.

I ett inledande skede kommer flera alternativ prövas och inte bara i själva Canningområdet. Oavsett om de ska bebyggas eller inte måste vi fundera på sambanden med Rödden, Skeppsbroplatsen, Surbrunn och centrum vid torget. Kommunen har under hösten 2011 anlitat Sydväst arkitektur & landskap från Malmö, för att ta fram alternativskisser på det område som ligger inom den röda linjen i kartan nedan.

Utgångspunkten för arkitekternas arbete är att skapa goda offentliga platser, såsom gator, torg, parkytor eller gångvägar.

De skisser som ska tas fram är tänkta som ett fortsatt diskussionsunderlag för politiker och allmänhet. Inget är bestämt ännu. Inte ens vilka delar som ska bebyggas. För att få fram olika alternativ fick arkitekterna dessa utgångspunkter:

- Kommunens målsättning är att få fram nya bostäder i attraktivt läge. Förutsättningar för olika upplåtelseformer för olika boendebehov skall skapas. Tekniska lösningar och exploateringsgrad skall anpassas till detta.
- Området skall ha stadsmässig bebyggelse.
- Allmänna platser av varierande storlek skall finnas. Platserna skall prägla områdets karaktär och identitet.
- Gång och cykelbro över Bojarkilen skall finnas.
- Förändringar av strandlinjen kan prövas.
- Hela eller delar av berget Rödden kan nyttjas för exploatering.

Vem ska bygga?

Vet ej ännu, men området är såpass stort att det sannolikt blir flera aktörer. Med stor sannolikhet blir Strömstadsbyggen en av dessa.

Organisation

För projektledning har kommunen anlitat Thomas Karlsson från Ramböll. Uppdraget omfattar att vara projektledare för detaljplane-processen och för exploateringen.

Styrgruppen

- Ansvarar för återkoppling till kommunstyrelsens arbetsutskott avseende projektets utveckling och ekonomiska förutsättningar.
- Ansvarar för projektets styrning utifrån politiska ställningstaganden.
- Ansvarar för regelbunden dialog med referensgrupp.
- Är den politiska representation, som har direktdialogen med projektledaren.

Lena Martinsson (s) styrgruppens ordförande, Siwert Hjalmarsson (m), Peter Sövig (stp), Anita Rylander (mp)

Referensgrupp

Referensgruppens uppdrag är att följa projektets utveckling och genom regelbunden dialog med styrgruppen ge möjlighet för samtliga kommunstyrelsepartier att föra in uppfattningar och överväganden i den politiska styrprocessen för projektets utveckling.

Ronnie Brorsson (s), Sven Moosberg (stp), Åke Sundemar (fp), Carla Valdivieso (mp), Anders Jernelius (v), Morgan Gutke (c)

Vad händer sen?

Resultatet av detta arbete ska kunna användas i dialogprocesser med kommunens tjänstemän, politiker och medborgare, samt i detaljplanarbetet. Kommunens målsättning är att programsamråd ska hållas under våren 2012.

Inte

På kvarteret Skepparen pågår Strömstads största bostadsbygge just nu. 61 nya lägenheter blir klara för inflyttning under våren. Byggherre och ägare är kommunens eget bostadsbolag Strömstadsbostäder AB, vars VD Göran Wallo är nytillträdd och Strömstadsbo sedan hösten 2011. Vem är han?

Vi frågade Göran vad han tycker om sin nya hemort Strömstad.

– Strömstad har fantastiska miljöer och verkar vara en väldigt aktiv ort med många idéer och projekt. Det känns spännande att få vara med på ett hörn.

– Bankman, fastighetsdirektör och fotbollsspelare; hur har det gått ihop?

– Sportintresset har alltid funnits där och fotbollen var en väldigt viktig del av mitt liv på den tiden jag var aktiv. Under en period var det faktiskt bollen som bestämde vart jag flyttade, inte det vanliga jobbet. Min plats var alltid på mittfältet, jag gillar lagspel i alla dess former. Jag har inte hunnit se IFK Strömstad spela ännu, men det kommer. Men en stor del av mitt hjärta kommer nog finnas kvar i Boden och BBK.

– Hur ser du på byggsektorn i Strömstad?

– Det händer mycket. När det gäller bostadssidan så är det viktigt att det finns många olika aktörer och många olika typer av boende för alla åldrar och behov. Förutsättningarna för att alla ska hjälpas

bara hus!

KVARTERET SKEPPAREN

Under slutet av 1800-talet härjades staden av flera bränder. En ny stadsplan från 1881 reglerade den nya bebyggelsen. De nuvarande kvarteret var tidigare fyra kvarter med mera småskalig bebyggelse.

Norr om Norra Långgatan låg kvarteren Alen och Muraren, som hade trähusbebyggelse av typiskt bohusländskt snitt. Det sista av dessa trähus med hög stengrund räddades från rivning genom flyttning

Söder om Norra Långgatan låg kv Målaren och kv Skepparen, båda med centralt läge vid Strömsån och Norra Hamngatan. Här och på tvärgatorna Norra Klevgatan och Surbrunnsgatan växte stora och ofta rikt utsmyckade stenhus upp i slutet av 1800-talet och kring det förra sekelskiftet.

På 1950- och 60-talen kom en ny våg av stora förändringar. Den småskaliga bebyggelsen ersattes framförallt av nya bostadslängor i tre våningar.

Genom brand 2007 totalförstördes det älskade Hedelinska huset och fastigheten väntar fortfarande på en nybyggnation.

Nu byggs 61 nya lägenheter som ska bli klara för inflyttning under våren. Kostnaden för hela kvarteret uppskattas till 200 MKr.

GÖRAN WALLO

Född i Boden 1955. Fil.kand. och civilekonom. FN-tjänst på Cypern vid tre omgångar. Tidigare har han bl a varit ekonomidirektör, förvaltningschef, fastighetsdirektör, bankdirektör vid Handelsbanken samt divisionschef inom Norrbottens landsting. Aktiv fotbollsspelare i många år i Bodens Bandyklubb, Tegs Sportklubb, Domsjö IF och Örebro SK.

I Strömstad är Göran sedan 15 september vd för följande bolag helägda av kommunen:

- *AB Strömstadsbyggen* - allmännyttigt bostadsbolag bildat 1961, som äger och förvaltar drygt 1 400 lägenheter och serviceboenden inom kommunen.
- *AB Strömstadsgaragen* - bildat 2010 med uppdrag att förvalta samtliga garage- och parkeringsplatser knutna till Strömstadsbyggen.
- *AB Strömstadlokaler* - bildat 1991, huvudsaklig ägare och förvaltare av kommunens lokaler såsom skolor, kontor och idrottsplatser, sammanlagt 64 000 kvm.
- *AB StrömstaNET* - bildat 2011 med syfte att främja utbyggnaden av kommunens bredbandsinfrastruktur.

åt att klara detta verkar goda.

Handelssidan är het i Strömstad. Jag har jobbat med olika köpcentrum under fyra år och kan den branschen både från bank- och fastighetssidan, vilket gör att jag nog har en ganska god förståelse för hur handelens framtida utveckling kan påverka Strömstad. Vilket den gör.

Ett annat intresse är energifrågorna. I landstinget jobbade jag mycket med att effektivisera energianvändning. Det finns ett tydligt exempel på att det spelar roll hur man tänker. På min tid var landstingets energikost-

nader per kvm lägre i Norrbotten än Malmö, trots att det är så mycket kallare.

– Sen när det gäller stadens utveckling så tror jag inte att vi i första hand behöver en Turning Torso som i Malmö. Men det kan vara klokt att tänka på de unika förutsättningar vi har. Kanske är det smart att använda stadens bästa lägen vid vattnet till annat än parkeringsplatser?

– Har du något drömprojekt på gång?

– Nja, det skulle nog vara StrömstaNET då. Det kommer ha väldigt stor

“... tror jag inte att vi i första hand behöver en Turning Torso som i Malmö. Men det kan vara klokt att tänka på de unika förutsättningar vi har.”

betydelse för Strömstad både på kort och längre sikt. Alla behöver en modern och väl fungerande infrastruktur för internet och nya media. Kan vi inte erbjuda detta i Strömstad så kommer både företag och ungdomar lämna oss. I och med att Skepparen står färdigt så kommer vi att börja rulla ut det nya supersnabba bredbandet.

– Vid sidan av jobbet?

– Jag har en lägenhet här och i november blev jag formellt inflyttad strömstadsbo, det känns riktigt bra. På fritiden räknar jag med att bli en flitig gäst på Badhuset, jag gillar att träna, och på golfklubben. Sen gillar jag musik och kultur i dess olika former, upplevelser är viktiga för ett gott liv.

På marknivå

Köpa fastighet?

Tänk efter före. Marken kan vara förorenad av tidigare verksamhet.

Det byggs mycket i Strömstad. Det kan bli problem när nybyggnationer hamnar i gamla förorenade områden. Många gånger byggs det på mark som tidigare använts för industri, järnväg, hamn m. m. som numera blivit attraktiv mark för nya byggprojekt.

För att ett område ska kunna anses lämpligt att bebygga krävs att eventuella föroreningar som utgör fara för människors hälsa åtgärdas. De människor som ska bo eller arbeta i området ska tryggt kunna vistas där.

En köpare har en långtgående skyldighet att i förväg kontrollera att fastigheten inte har några problem, så kallad undersökningsplikt.

Finns misstanke om att fastigheten kan vara förorenad så bör man göra en miljöteknisk undersökning för att undvika att köpa på sig ett ansvar när det gäller sanering av äldre föroreningar.

Generellt sett är den som förorenat också ansvarig för saneringen. Men kan man inte hitta den ursprungliga förorenaren så blir den som köpt en fastighet efter den 1 jan 1999 ansvarig om man känt till eller borde ha känt till föroreningen.

När ett nytt område ska byggas eller om ett gammalt område ska göras om krävs ofta en detaljplan för området. Frågan om eventuella markföroreningar bör prövas redan i ett tidigt skede i detaljplaneprocessen. Det kan vara lämpligt att då undersöka området. Kanske kan exploateringen bära kostnaden för nödvändiga saneringsarbeten?

En tidig undersökning gör det möjligt att bedöma om exploateringen är möjlig att genomföra.

Vill du ha mer information kontakta miljö- och hälsoskyddsinspektör Karin Alexandersson 0526 - 193 34

Efterlysning!

Kanske har du sett sandödlan hemma i trädgården? Strömstad kommun planerar att i samarbete med Tanums kommun genomföra en inventering av den rödlistade arten – som riskerar att försvinna om vi inte tar mer hänsyn till den.

Sandödlan kan bli ända upp till 22 cm från nos till svanspets. Den har en gråbrun grundfärg med så kallade ögonfläckar, oregelbundna svartbruna fläckar med vit mitt, över ryggen och längs sidorna. På rygg- och svanssidor löper två ljusgråa band längs hela kroppen. Under parningstiden på vår och försommar får hannarna gröna sidor. Unga sandödlor är oftast ljusbruna och har ganska tydliga fläckar på ryggen och sidorna.

Sandödlan kan förväxlas med den mycket vanligare skogsödlan. Skogsödlan är dock smalare och blir som mest 18 cm lång från nos till svanspets. Dess grundfärg är mörkbrun med förhållandevis små, ganska otydliga mörka och ljusa fläckar.

Sandödlan är beroende av öppen solbelyst sand. Där solar den för att hålla uppe kroppsvärmen och där gräver den även ner sina ägg i en bohåla en bit ner i marken. Omväxlande med den varma sanden behöver den också ljung- eller gräsmarker där den kan leta föda.

I Sverige är sandödlan rödlistad. Det betyder att den riskerar att försvinna om vi inte tar mer hänsyn till den. I Västra

Götalands län har man sett sandödlan på ett 30-tal olika platser, ungefär hälften av dem ligger i Bohuslän. Hos oss i Strömstad har sandödlan hittats på sju platser.

I gamla tider när våra husdjur betade i skogen och skogsbränder var vanliga hölls skogarna glesa och ljusa och ödlorna kunde bo lite varstans. I takt med att sådana miljöer har växt igen har sandödlan tvingats hitta nya ställen att bo på, t ex vid järnvägar, vägar, sand- och grustäkter och till och med på campingplatser, fast inte i husvagn...

Under april och maj 2012 börjar vi leta efter ödlorna så har du tips om var vi kan hitta dem ring eller skriv redan nu till Marit Hedlund, miljöstrateg. (se nedan)

(Källor: ArtDatabanken och Länsstyrelsen)

ANMÄL FYND

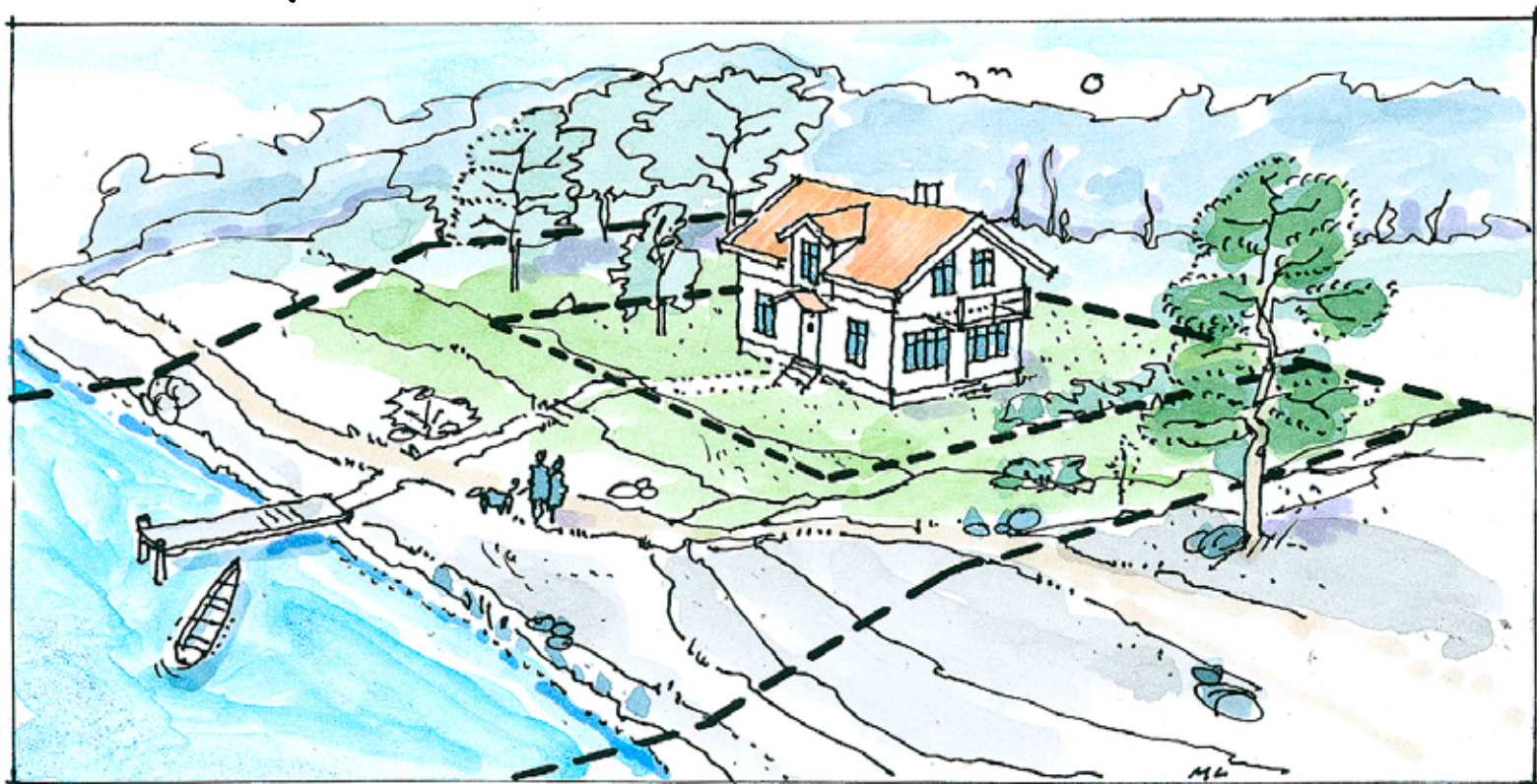
Kontakta Miljö- och byggavdelningen:
Marit Hedlund, miljöstrateg. 0526 - 194 04
marit.hedlund@stromstad.se

Vi tar också emot förslag på lämpliga platser där sandödlan skulle kunna påträffas.

På sandödlans rygg- och svanssidor löper ljusgråa band. Under parningstiden, vår och försommar, får hannarna gröna sidor. Foto Ingvar Olofsson.

Strandskydd – numera kommunalt ansvar

Den yttre streckade linjen visar fastighetsgränsen och den inre visar tomtplassen. Allmänheten kan alltså gå längs stranden och har rätt att beträda bryggan. Illustration: Mats Lundgren

Alla skall ha tillgång till våra unika kustmiljöer och en fastighetsägare får inte utvidga sin privata zon på andras bekostnad. Handläggningen av många ärenden flyttas, reglerna ändras inte.

Man kan säga att strandskyddet är en lag som stärker allemansrätten vid vatten.

Strandskyddet gäller 100 meter innanför strandlinjen och 100 meter ut i vattnet. Strandskyddet omfattar både bebyggda och obebyggda fastigheter. Strandskyddet kan utökas till 300 meter i vardera riktningen. I Strömstad är det upp till 300 meter längs större delen av kusten.

Från och med den 1 januari utökas Strömstads ansvar för tillsyn och hantering av tillstånd inom kommunens strandskyddade områden.

Reglerna förändras inte men fler ärenden flyttas från Länsstyrelsen till Miljö- och byggnämnden i Strömstad.

INOM STRANDSKYDDAT OMRÅDE ÄR DET FÖRBJUDET ATT:

- uppföra nya byggnader.
- ändra byggnader eller andra anläggningar eller utföra anordningar så att de hindrar eller avhåller allmänheten från att vistas i ett område som tidigare var tillgängligt.
- gräva eller utföra förberedelser för byggnader eller anläggningar och
- utföra åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

FÖR DIG SOM PROMENERAR

LÄNGS STRANDEN kan det vara svårt att veta hur nära ett hus man får gå. Normalt räcker det med en smula sunt förnuft, men det händer ibland att konflikter uppstår. Det kan bero på att man inte känner till skillnaderna mellan begreppen "fastighet" och "tomtplats".

Tomtplats är den privata zonen närmast hus och andra byggnader. Där gäller inte allemansrätten och där får man inte gå utan markägarens tillstånd. Inom tomtplats har en fastighetsägare möjlighet att få dispens för tillbyggnad eller nya byggnader.

Tomtplats ska om möjligt följa naturliga gränser i terrängen. Om det bara finns ett hus är hemfridszonen 10-30 m runt huset. Om tomten har flera hus är det i huvudsak marken mellan husen som är tomtplats.

Bryggor som ligger inom tomtplats får ej beträdas av allmänheten. Däremot är det tillåtet att tillfälligt förtöja eller bada vid en brygga som ligger utanför tomtplats. En förutsättning är att den som äger bryggan inte hindras från att använda sin egen brygga. Om markägaren t.ex. ligger och solar där ska hon/han få vara ifred.

Mer info: www.stromstad.se/strandskydd

Strömstads stora framtidss

Vi står, sägs det, inför ett tekniskifte jämförbart med elektricitetens införande: **Fiber**
Strömstad bygger nytt bredbandsnät, en framtidsinvestering, som kommer ge Strömstads företagare och invånare tillgång till modern it-kommunikation under många år.

I slutet av november sattes spaden i marken för Strömstads nya bredbandsnät. För utbyggnaden av nätet svarar AB StrömstaNET, som är helägt av kommunen och som har nybildats för att främja utbyggnaden av kommunens bredbandsinfrastruktur.

Arbetet beräknas ta 18 månader och kostnaden är beräknad till ca 34 MKr. Nätet kommer att ge en normal hastighet om 100 MB/s, men kan för abonnenter med särskilda behov klara 1 GB/s. Det nya nätet är en framtidsinvestering, som kommer ge Strömstads företagare och invånare tillgång till modern it-kommunikation under många år.

– Vi tror att Sverige ligger allra längst

framme med infrastrukturen, säger Ante Baric från Telia Sonera. Men det är inte riktigt sant. Vårt gamla kopparnät är fortfarande grunden, medan länder som Slovakien bygger sin struktur från början och då direkt med den modernaste fibertekniken.

Varje kommun har ansvar för sin egen utbyggnad av det nya nätet och det är väldigt olika på olika orter. Strömstad har valt att ägandet av nätet skall ligga hos ett kommunalt bolag samtidigt som det genom huvudoperatören Telia blir öppet för olika bredbandsbolag. Brukarna får därmed både en bra trygghet och fria möjligheter att välja tjänster efter

egna önskemål. Infratek AB kommer att bygga nätet och svara för driften.

Nätverket i Strömstad

Uppkopplingen från den nationella fiberkabeln sker vid Vik och kabeln dras via Rossö, Tjärnö, Öddö, Båleröd och till kvarteret Skepparen i centrum, där nätets teknikrum kommer att finnas. Kabelns längd blir 27 km varav 14 km dras i vattnet. Eftersom kabeln inte får skarvas är det ett komplicerat arbete att dra den på ett effektivt sätt.

Utbyggnaden kommer att börja i staden med uppkoppling av AB Ström-

Ronnie Brorsson, Göran Wallo, Peter Heie, Anders Olsson, Sven Moosberg, Christer Karlsson, Ante Baric, Anette Knutsson, Fredrik Carlsson, Lennart Borregaard, Niels Bredberg.

“Det är ganska lätt att inse hur viktigt det är med snabba datanät när man själv sitter med en gammal hackande dator och väntar. Det är en stor ekonomisk satsning för en liten kommun, men den är nödvändig.”

stadsbostäders 1 400 lägenheter. Avsikten är att så många som möjligt av stadens företagare och fastighetsägare skall ansluta sig.

Den fortsatta utbyggnaden kommer att omfatta Skee, Rossö, Öddö, Tjärnö och på sikt Näsinge och Nordby. Genom bildande av fiberföreningar kan stora delar av kommunen kunna nå uppkoppling till fibernätet.

– Det händer mycket i Strömstad just nu, säger kommunalrådet Ronnie Brorsson. Det nya moderna fibernätet är en strategisk del i vårt offensiva samhällsbyggande, där samarbetet mellan kommunen och företagen är en viktig grund.

Det nya nätet kommer göra det möjligt för företagen att utnyttja ny och kapacitetskrävande teknik i sin verksamhet. För privatpersoner kommer det ge servicemöjligheter, som inte ligger storstäderna efter. Effektivare kommunikationer inom den kommunala organisationen är en annan positiv effekt, liksom möjligheter till förbättrade trygghetssystem.

Mest spännande är kanske de framtida användningsområden, som vi idag inte ens kan ana..

TEXT OCH FOTO, JAN PALMBLAD

Regeringen har antagit en bredbands-strategi för Sverige

I denna är målen att

- 2015 bör 40 % av alla hushåll ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.
- 2020 bör 90 % av alla hushåll ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.

Basinfrastruktur för fiber i Strömstad

Den nationella fiberkabeln går längs E6. I första steget kommer fiber kopplas in vid Vik. Därifrån går den via Rossö och öarna, Båleröd och till centrum.

Regeringens bredbandsstrategi:
www.bredbandivarldsklass.se

Strömstads kommun antog sin bredbandsstrategi den 21 juni 2011:
www.stromstad.se/bredband

Fiberföreningar

Strömstads nya basinfrastruktur för uppkoppling mot internet erbjuder ett antal avlämningsplatser varifrån fiberföreningar, alltså hushåll, kan fortsätta dra sin fiber.

En som har tröttnat på snigeltrögt bredband och återkommande problem med telefonen är Mikael Pütt, boende vid Kangeröd. Bredbandet från växelstationen i Jörlov är på 0,25 Mbit. Han är inte ensam om problemen.

Nu har Mikael tillsammans med grannen startat en rörelse för bildande av fiberföreningar i Strömstad. Med hjälp av konsultföretaget Bynet hoppas de kunna organisera utbyggnad av fibernät i landsbygdsområden där marknaden inte kommer att satsa.

Strömstad beräknas behöva 6-8 fiberföreningar för att täcka in hela kommunen med fiber. Varje förening bör ha minst 200 medlemmar, enligt Bynet, för att klara kostnaderna.

Rent praktiskt går det till så att föreningarna kopplar in en fiber på ett stamnät som i dag är under uppbyggnad. Detta nya nät erbjuder ett antal avlämningsplatser varifrån fiberföreningarna kan fortsätta dra sin fiber. Så småningom förgrenas fibern till medlemmarnas fastigheter. Den faktiska kostnaden för fiber till varje fastighet varierar från

15 000 till 35 000 kronor beroende på antal medlemmar och terräng. Statligt bidrag och eget arbete kan sänka kostnaden. Mikael Pütt:

– Det knorrar att det är dyrt men jag ser det som en investering för framtiden. Räknat på tio års avskrivning kommer jag faktiskt ha lägre kostnad för teve, bredband och telefoni än i dag.

Medlemmarna förväntas delta minst tre dagar i röjningsarbete, man får också räkna med månatlig underhållsavgift på cirka 50 kronor. Med fiber får varje hushåll tillgång till minst 100 Mbit/sek.

“Avståndet till staden är cykelvänligt och banan går väldigt fint intill Strömsvattnet.”

AB Strömstad Net har fått uppdraget att projektera det nya nätet. *Lennart Borregaard*, projektledare, meddelar att budgeten är 17 miljoner kronor. Målet är ett nät som blir tillgängligt för hela kommunen. Anslutningsavgift till stadsnätet för en privat villa blir cirka 15 000 kronor.

Anette Knutsson, IT-chef Strömstads kommun:

– Hur stor kommunens kostnad blir vet vi inte idag. Vi kommer vara med och finansiera "stomnätet" och bygga accesspunkter som fiberföreningarna kan ansluta sig till. Här kan kommunen söka bidrag. Då gäller 50/50, alltså måste kommunen bidra med hälften av den faktiska kostnaden.

Kapaciteten till varje anslutning är unik, man behöver alltså inte trängas.

Hushåll som inte går med i fiberföreningen ska ha möjlighet att bli inkopplade senare, men då till full kostnad utan bidrag.

– Vi står inför ett tekniskifte jämförbar med elektricitetens införande. Då gick man också ihop i byalag. "Varför byta ut fungerande fotogenlampa?" undrade kritikerna. De förstod inte då vilka fördelar som stod bakom hörnet.

KARIN ASKBERGER

Bilda förening – ta hjälp av er fiberlots

Landsbygdens telefoni försörjs idag till stora delar av kopparnät, ett nät som har fungerat förträffligt genom många årtionden. Nu börjar det dock hända saker som gör att telekommunikationen kommer att försämrats dramatiskt.

Statens ansvar att försäkra alla medborgare om bra telekommunikationer har successivt minskat och idag är det många som erbjuds trådlös telefoni när gamla växlar och kopparledningar försvinner.

I tidningen Land har det rapporterats om hur effekterna av dåligt fungerande mobilnät har drabbat boende och företag på landsbygden.

I norra Bohuslän kommer ett antal telefonväxlar och därmed kopparledningar att nedmonteras inom några år.

Starta en Ekonomisk förening! Börja gräva ner fiber och få tillgång till inte bara telefoni utan även internet med hög kapacitet, TV-kanaler och vem vet vad framtiden erbjuder via nätet.

Strömstad, Tanum, Sotenäs och Lysekil erbjuder genom ett Leader-projekt hjälp att komma igång med en fiberförening. Kontakta fiberlotsen Rolf Berg.

Fiberlots Rolf Berg
070 623 11 11, rolf.ladkas@telia.com

Foto Jan-Erik Larsson

Södra infarten

Det nya vägsystemet mellan Skee och Strömstad för tåg, bil, cykel och gående har under hösten börjat ta form. Invigning av E6 och den nya järnvägen är planerad till 17 juni nästa år. Skeeborna undrar nu om planen håller.

I våras skedde genombrottet i Kollekindstunneln. Med den nya infarten kommer skeeborna få fem kilometer till centrum, hälften så långt som nu. Trafiken leds via en bro över motorvägen i samhällets norra kant, och vidare på den gamla banvallen för att landa i en cirkulationsplats vid Hålkedalen.

– **Kommer tidsplanen att hålla?**

– Ja. Nu har vi återgått till den ursprungliga planen med rondell. Förslaget att bygga en planfri korsning över järnvägen, blev för dyrt och skulle ha försekrat öppnandet.

– **Blir det cykelbana?**

– Det blir en tre meter bred asfalterad bana för gång- och cykeltrafikanter. Den är klar hösten 2012. Då har vi cykelväg från Lionshov fram till Drivnäskryset. Där upphör Trafikverkets ansvar. Kommunen fullföljer cykelbanan över Prästängen till Röd.

– **Är cykelvägen säker?**

– En 16 centimeter hög kantsten mellan banan och bilvägen ska hålla undan bilarna från cykel- och gångtrafikanterna.

– **Blir banan upplyst?**

– Det blir ingen belysning i dagsläget men det läggs ner ett 110-millimeters tomrör där kablar kan dras när ekonomin tillåter.

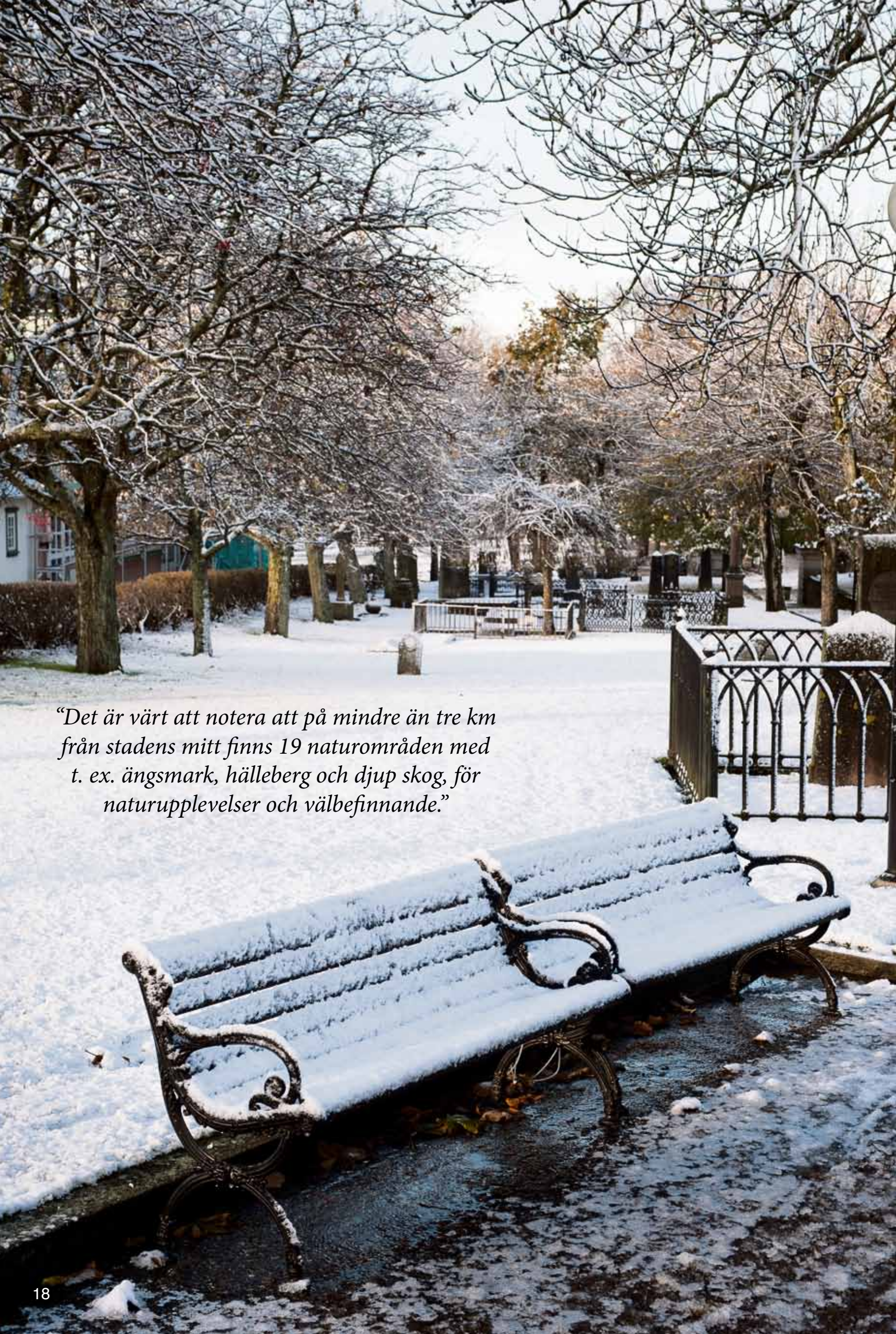
Skeebon Ragnar Svantesson har följt utbyggnaden av Södra infarten. En dag tog han cykeln för att testa den nya sträckningen till staden.

– Nyfikenheten tog över när jag såg att de hade asfalterat. Jag är imponerad. Avståndet till staden är cykelvänligt och banan går väldigt fint intill Strömsvattnet. Nu kanske många familjer slipper ha två bilar. Ragnar Svantesson tror att cykelvägen kommer bli en tillgång även för strömstadsborna.

– Det blir en fin runda: Först till Skee, sedan upp till Värmlandsbro och vidare cykelvägen tillbaka till centrum.

Med Södra infarten kommer tågresenärerna få en bekväm sista etapp in mot Strömstad. Järnvägen leds via en ny järnvägsbro över motorvägen, genom Kollekindsbergets halvkilometerlånga tunnel för att slutligen stoppa vid det gamla stationsområdet. Planering pågår när det gäller ett framtida resecenter i anslutning till järnvägsstationen. Ett strategiskt steg under hösten togs då kommunen köpte det k-märkta stationshuset, byggt 1903. Conny Hansson:

– Vi vill säkra för kollektivtrafiken genom att ta ett helhetsgrepp för bussar, båtar, bilar och tåg. Om man bor på landet ska man i framtiden kunna köra till ett eventuellt resecenter, ställa bilen i ett parkeringsgarage och sticka ut i världen.

A photograph of a winter scene in a park. The ground is covered in a layer of snow. In the foreground, a dark metal park bench is heavily laden with snow. To the right of the bench, there is a black metal fence with a decorative, arched pattern. In the background, several trees with bare branches are visible, some of which are also covered in snow. The sky is overcast and grey. The overall atmosphere is quiet and serene.

“Det är värt att notera att på mindre än tre km från stadens mitt finns 19 naturområden med t. ex. ängsmark, hälleberg och djup skog, för naturupplevelser och välbefinnande.”

20 år sen sist...

Visste du

- Att centrala Strömstad har nästan en mil lång vattenkontakt?
- Att det finns ljusföreningar?
- Att stadsrättigheterna gavs redan år 1676, vilket var bara några år efter att franske dramatikern Molière dött och före Newtons upptäckt av gravitationslagen blev känd!

Det är bara tre orsaker att tänka på när den nya stadsmiljöplanen nu skrivs.

– Det är många hänsyn att ta till vara, säger planeringsarkitekten Marie Fagerberg; det unika med stadskärnan, medborgarnas behov, tillgänglighet, lokalisering av handel och service, platser för rekreation och dessutom redan antagna planeringsdokument.

– Det gäller att ta ett helhetsgrepp på hela stadskärnan med ett gemensamt uttryck och ge stadsrummet ett lugn, så att vi kan stärka stadens identitet och därmed attraktionen. Mångfalden idag av material, föremål och utsända budskap ger ett splittrat intryck.

I det 100-sidiga dokumentet kan vi läsa: ”Den bästa garantin för ett bevarat kulturarv är att byggnader används, att de bebos, fungerar och att någon sköter om dem. Många kulturhistoriskt intressanta miljöer ligger i attraktiva områden för ny bebyggelse och annan exploatering, och kan fungera som en tillgång för planeringen av nya byggnader och anläggningar.”

– Ja, det är mänsklig aktivitet som är nyckeln till ett tilltalande stadsrum, menar Marie Fagerberg. För att öka intresset och medvetenheten för stadens utemiljö är det viktigt att skapa ytor och platser där invånarna trivs, säger hon och påminner om det livliga och koselige Köpenhamn.

Arbetet med att ta fram en ny stadsmiljöplan påbörjades sommaren 2010 och nu i november beslutade Miljö- och byggnämnden att godkänna förslaget för utställning.

Dokumentet förväntas antas av full-

mäktige i vår. I arbetet med planen tas hänsyn till kommunens Strategiska plan och Översiktsplan, förutom nationella och regionala riktlinjer, 2009-års Naturvårdsplan och kommunens egna miljömål.

– Stadsmiljöplanen ska ligga till grund för detaljplanarbete, vägleda beslutsfattare och ge råd och riktlinjer till fastighetsägare och exploatörer, förklarar Marie Fagerberg och poängterar att planen inte är juridiskt bindande. Det är däremot detaljplanen för ett område.

Bland målen för stadsmiljön märks; att bevara den mänskliga skalan, lyfta fram de kvaliteter som redan finns och att arbeta för hög kvalitet i material och estetik. Dessutom skall samhällsplaneringen präglas av långsiktighet och hållbarhet.

Visionen är att Strömstad ska fortsätta att vara en mindre stad med korta avstånd med en levande stadskärna.

– Det mest konkurrenskraftiga avståndet för ”resor” till fots är upp till en kilometer, menar Marie Fagerberg, vilket rymms inom själva stadskärnan. För kollektivtrafik är avståndet över tre kilometer och för cykel gäller avståndet upp till fem kilometer.

– Politiska diskussioner pågår kring många av ytorna längs strandpromenaden, förklarar Marie Fagerberg. Torskholmen, Skeppsbroplatsen och Canning är föremål för visionsarbete och omvandling. Det är angeläget att ha med som en grundtanke att dessa utvecklas till aktiva delar av staden.

58 AKTIVITETER I STADSKÄRNAN

I Stadsmiljöplanen hittar vi avsnitt som; knutpunkter, barriärer, vattenkontakt, olika slags vägar, lagstiftning för kulturmiljöer.

Den innehåller även en rekreationskarta, vilken beskriver 23 olika platser och områden i staden, deras värde och hur de används av människor:

Utblick 9 • Evenemang 7 • Båtliv 6
• Vila 6 • Picknick 5 • Promenad 5 •
Lek 5 • Motion 3 • Kulturhistoria 3 •
Bad 3 • Grön oas 3 • Sällskapslek 2
• Bollsport 1

– Det är viktigt att arbeta för en stad som är levande, såväl under dygnets alla timmar som under årets alla delar.

– Hur många parkeringsplatser vi behöver i centrum står också i relation till hur väl kollektivtrafik, gångstigar och cykelnät är utbyggt, fortsätter Marie Fagerberg, men det handlar även om att vi kan ändra våra egna vanor.

Stadsmiljöplanen innehåller även förslag om belysningen i centrum, som olika höjder och ett mer stadsmässigt utseende på stolparmaturerna.

Extra viktig är belysningen på stråken:

- Strandpromenaden, inklusive Hamngatorna
- Södra Hamngatan till Badhusgatan
- Järnvägsstationen till Stadshuset
- Parkbältet från Kyrkan via Stadsparken och Skagerack ner till Gästhamnen
- Promenadlingan runt Strömsvattnet

Viktigt är också att motverka ljusföreningarna; lampor som bländar och stör, ger onödigt mycket ljus eller är på för länge och till sist, gör natthimlen diffus så stjärnorna skymms.

TEXT, BIRGITTA HANSSON

FOTO, KARIN BÖRK

Stadsmiljöplanen kommer att finnas tillgänglig i Stadshuset och på www.stromstad.se/stadsmiljoplan

Strömstads strömmande Strömså

– belyst av Ström

Vackert, inspirerande, vägledande och tryggt.
Så beskriver ljusdesigner Jörgen Ström
en stadsbelysning av klass!
Nu har han varit i stan.

– **Kuststaden Strömstad är unik med det välbevarade området kring ån, broarna och bebyggelsen**, säger Jörgen Ström, som var med och startade Julstaden Göteborg 2004 och som har gjort evenemangsbelysningen på Scandinavium. Hans dåvarande företag levererade och projektledde också Eurovision Song Contest i Kiev och hade ett finger med i spelet kring ljusinstallationen till Joe Laberos föreställning i Göteborg.

– När mörkret faller förändras stadens karaktär. Rätt belysning kan lyfta ett helt område genom att förstärka de olika delar som skall framhävas, som broar, träd, fasader och konstverk, påpekar Jörgen Ström, som egentligen redan är bekant för oss genom ljussättningen av skulpturen ”Port mot väster” av Claes Hake på Laholmen.

– En medveten belysning skapar både rum och riktning i spelet mellan ljus och mörker, som dessutom stärker identiteten hos olika objekt, menar mannen bakom belysningen av vindkraftverk i Falkenberg och förvandlingen av tre ordinära vattentornscisterner i Trollhättan till njutbara pastellsvampar på natten.

Tryggheten är dock viktigast, poängterar han:

– En undersökning visar att bara EN lampa på en plats gör det svårt att känna sig trygg. Den ger inga referensställen att titta på runtom och när du är ute ur ljuset blir det becksvart!

– En genomtänkt belysning visar vägen och gör det lättare att orientera sig. Istället för en skrämmande skugga får trädet karaktär. Vi ser vad det är, vilket

minskar rädslan. Dessutom kan vi göra korrekta avståndsbedömningar.

– Jag vill förstås förmedla en känsla av förändring och spänning i stan. En stämningsskapande miljöbelysning gör det mysigt att gå omkring! Men skönheten är en bonus, för det är tryggheten som är viktigast.

Detta intygar också gatuchefen Conny Hansson, som tillsammans med förvaltningschefen Lars Strandlund leder arbetet:

– Att det är samma person som arbetar med ljussättningen i hela staden gör att det blir en helhet i färgtemperaturer och att själva helheten, också ger trygghet, menar Conny Hansson.

Tekniska nämnden beslutade redan i maj om en första etapp av ett tänkt flerårigt belysningsprojekt. Den omfattar Strömsåns vattenfall vid Hjulpebron och fortsätter längs ån med tidningshuset, trapporna och broarna.

I första etappen ingår även belysning av Maria Sjöströms utsmyckning ”Kvinda” på nordvästra hörnet av torget och konsthallen Lokstallet vid södra infarten, vilket bekostas av Utskottet för kultur och fritid.

– Vi är också verkligen glada över att de två ägarna till huset med Strömstads Tidning är med i projektet. Det huset vid infarten är en pärla att belysa, menar Jörgen Ström. Vi hoppas också att deras engagemang inspirerar och att fler fastighetsägare bidrar till Strömstads försköning.

Kostnaden för den första etappen

beräknas totalt till 875.000 kronor, varav hälften går till inköp av armaturer.

– Det är LED lampor som vi använder, berättar Jörgen Ström. De är visserligen dyrare i inköp men drar en tredjedel av strömmen och behöver mindre underhåll i jämförelse med lågenergilampor. De är också mycket mindre än andra lampor, har lång livslängd, tänds direkt och innehåller inget kvicksilver.

TEXT, BIRGITTA HANSSON

FOTO, JAN PALMBLAD

LED-LAMPAN

Light Emitting Diode, uppfanns av rysen Oleg Vladimirovitj Losev i mitten av 1920-talet. Den har sedan 1962 utvecklats till en intensiv ljuskälla i olika färger, med även kall och varm vit, som ständigt hittar nya användningsområden.

Fördelar

- lång livslängd, upp till 50 000 timmar
- låg underhållskostnad
- låg energianvändning / hög effektivitet
- färgmättnaden är mycket hög
- litet format ger kompakta armaturer
- kan ljusregleras inom hela skalan 0-100 %
- stöt- och vibrationstålig
- låg energianvändning ger minskat energibehov
- avger varken UV- eller IR-strålning
- innehåller inte kvicksilver
- kan inte explodera

Nackdelar

- dyr i inköp
- spänningskänslig
- temperaturkänslig

(Källor: "Ljuskultur" och AlltOmLED.se)

Återtar kulturarvet!

– Skönhet är att ta till vara det kulturella arvet och förena det med tillgänglighet, menar Conny Hansson, gatuchef i Strömstad. I den andan, blev nästan 400m² på Lasarettsgatan i centrala stan uppsnyggad – för bara en fjärdedel av kostnaden!

Gatan asfalterades för flera decennier sedan och i höstas var det dags för underhåll. Under asfalttäckets fanns 55 meter prima, outslitlig storgatsten.

Skulle gatan satts idag med den stenen hade det kostat cirka 400.000 kronor. Nu kunde asfalten skrapas bort, gatstenen kompletteras från kommunens lager och säkerheten ökas med minskad hastighet för bilarna.

– **Titta, säger Conny, vilket välkomnande vi och turisterna får**, när vi ser

den nygamla stenbelagda gatan med välhållen kulturbebyggelse i bakgrunden! Jag är stolt över att ha sådana möjligheter.

– Det här blir också entre till Canningområdet!

Vid pumphuset finns nu Smällspirera och de täckande buskarna Magic Carpet planterade. Gatubelysningen har flyttats ut till gatan och ny kantsten har lagts på havssidan. Två fasta sittgrupper med tillgänglighet för handikappade och en tydlig avskärmning för båtgesterna finns också på plats i kurvan.

– Att ta vara på det gamla skapar gemyt i stan, menar gatuchefen Conny Hansson, glad för kommunens lager av slitstark gatsten.

– Jag brinner verkligen för att ta till vara det gamla och skapa harmoni mellan bebyggelse, gator och öppna platser, säger Conny, som efterträdde Erik Fredriksson vid årskiftet.

– Jag ser fram emot när centrumplanens två resterande etapper tas upp igen.

Det är området mellan torget och Skageracksbyggnaden som skall förskönas. Östra Klevgatan och Södra Hamngatan är redan färdiga.

BIRGITTA HANSSON

Strömstad – en plats

Det började på en genuint hemtrevlig pub i hjärtat av Herefordshire. Spencer Lane, dåvarande borgmästare i Ledbury, funderade på att skaffa en vänort till sin stad. En tanumsbo tillfälligt bosatt i Ledbury berättade om sitt vackra Bohuslän.

The Market House i Ledbury.

En tanumsbo tillfälligt bosatt i Ledbury berättade om sitt vackra Bohuslän och om den lilla staden Strömstad, som var ungefär lika stor som Ledbury, och lika charmig. Sagt och gjort. En delegation från Ledbury for till Strömstad 1999 för en artighetsvisit.

Inspektionen utföll till belåtenhet och Erland Lundqvist och Britta Fagerberg återgäldade för Strömstads räkningsbesöket under hösten. I januari 2000 undertecknades ett vänortsavtal mellan kommunerna.

Ledbury är en historisk stad med med anor från slutet av 600-talet. Nuvande gatustruktur i centrala staden är i sina huvuddrag oförändrad sedan 1100-talet, då Ledbury redan var en betydelsefull handelsort.

Staden karaktäriseras av ett stort antal korsvirkeshus, många cirka 400 år gamla. Mest känt är The Market House, byggt 1617, där byggnaden vilar högt över marken stödda av kraftfulla ekstolpar. Under huset pågår fortfarande den torghandel, som kännetecknat Ledbury under så många år.

Stadens charm och närheten till det vidunderliga naturområdet The Malvern gör att Ledbury besöks av många turister varje år. Men hotellkapaciteten är begränsad; i staden finns sammanlagt ett 60-tal hotellrum, de flesta i vackra månghundraåriga byggnader.

att dela med sig av

Clive Jupp, Malcom Hughes, Jill Jupp och Hillary Jones på besök vid stenskeppet i Blomsholm.

Vänortssamarbetet har under de dryga tio åren bestått i åtskilliga besök mellan orterna. Det första stora utbytet skedde 2001, då Laudate-kören från Strömstads församling besökte Ledbury och gav flera uppskattade konserter. Fotbollsklubben Ledbury Swift FC besöker Strömstad varje år för att delta i Roberts Cup, fotbollsturneringen för P-16-lag som avgörs på Strömsvallen i slutet av sommaren.

Nyligen har också inletts ett samarbete mellan de bägge orternas litterära festivaler. The Poetry Festival of Ledbury är en av Englands mest välnommerade poesifestivaler och utbyte av författare kommer att ske under nästa år.

Vänortsföreningen The Ledbury Strömstad Twinning Society organiserar många av de utbyten som sker. Föreningen finns numera även på Facebook och kan ge råd samt hjälpa till med kontakter och idéer.

Senast besöktes Strömstad i november av Jill och Clive Jupp, Hilary Jones samt Malcom Hughes från vänortsföreningen. Syftet med besöket var att förbereda nya samarbeten, särskilt med skolorna och föreningslivet. Samtidigt fick Ledbury en egen liten hörna i Strömstads bokhandel. Där kan man nu hitta broschyrer och annat matnyttigt.

Varför inte planera in en liten resa till det vackraste England kan erbjuda?

TEXT OCH FOTO, JAN PALMBLAD

En vänort är en ort i ett annat land som en kommun samarbetar med.

Tanken på vänortssamarbete slog igenom i och med andra världskriget och blev en fredsörelse, då man hoppades att genom samarbete kunna minska motsättningar och öka förståelse över gränserna.

Vänortsutbytet sker oftast mellan skolor, föreningar och kommunala förvaltningar och **bygger på utbyte av idéer och erfarenheter inom olika områden**. Vanligt är att vänskapskommunerna har ungefär samma antal innevånare och dessutom andra likheter som geografiska förutsättningar, historia eller näringsliv.

Strömstad har fyra vänorter: Ledbury i England, Randaberg i Norge, Konnevesi i Finland och Nissi i Estland.

www.stromstad.se/vanort

Ensamkommande flyktingbarn

– Det är roligt att kommunen sagt ja, säger Ingalill Wiberg, och att alla politiska partier var eniga om att ställa upp.

Under hösten har vi jobbat med att förbereda mottagandet och det känns som vi har en bra planering på gång.

Strömstad, Tanum, Munkedal, Sotenäs och Lysekil skrev i somras ett tvåårigt avtal med Migrationsverket om att ta emot och ordna bostad för asylsökande barn. Ingalill Wiberg leder kommunernas gemensamma mottagningsteam, som består av fyra personer och är stationerat i Strömstad.

Teamets uppgift blir att utreda, stödja och underlätta mottagandet av barnen. Det blir sedan respektive kommuns uppgift att hitta boende för de barn som beviljas permanent uppehållstillstånd.

– Det rör sig mest om pojkar i åldern 16 - 18 år som kommer hit från Afghanistan och Somalia. De flesta får uppehållstillstånd inom tre månader. Vi räknar med att kunna ta emot ca 10 flyktingbarn per år och kommun.

Totalt ordnas 15 mottagningsplatser i gamla rehabavdelningen på sjukhuset, platserna drivs av VG-regionens bolag Gryning Vård AB.

– **Det är viktigt att knyta kontakt med samhället så snabbt som möjligt.**

Gymnasiet har varit med från början i planeringen och har jobbat väldigt bra. Flyktingbarnen kommer få direkt kontakt med skolan redan de första dagarna efter ankomsten och chans att börja förbereda sin nya tillvaro direkt.

– Alla kan vara med och hjälpa till. Vi behöver kontaktfamiljer och dessutom gode män för barnen. Vi vill också ha med föreningslivet på olika sätt. Detta blir en viktig och spännande utmaning.

TEXT OCH FOTO, JAN PALMBLAD

Liten blev stor

Den stundande julshowen vid Strömstad Ridklubb kan för första gången genomföras i klubbens nya anläggning på Lunden. Nya ridhuset är klart. Alla som inte kan vänta till den officiella invigningen i vår, är välkomna att se på.

Hon springer i galopp bredvid hästen, fattar tag i sadelns handtag, tar sats, hoppar upp och landar graciöst på hästens rygg.

Hallen är 70 meter lång, 24 meter bred. Hästarna rör sig ljudlöst i den djupa sanden. Längs ena sidan finns den långt ifrån färdiga publikläktaren som medlemmarna ska hinna spika färdig till dess.

När anläggningen är helt klar finns även två paddockar utomhus, hagar och parkeringsplatser för hästekipage. Därmed uppfyller klubben kraven för att få arrangera tävlingar på nationell nivå, både ute och inne. På sikt kan sommarens SM-vinnare i voltige, Karin André och Natalie Sandtangen, tävla på hemmaplan. Voltige är en särskild gren för ryttare som gillar att göra akrobatik på en galopperande häst.

Klubbens vice ordförande Remi Eriksen ser möjligheterna i den utökade tävlingskapaciteten men betonar att den främsta uppgiften för Strömstad Ridklubb är ridskoleverksamheten.

– Vi har en stor ridskola med 95 ridande och en anställd ridlärare. Tävlings är inte viktigt här. Huvudsyftet är att ha kul på häst.

Strömstad Ridklubb med cirka 200 föreningsmedlemmar, äger och driver sin anläggning. Fram till i dag har bygget kostat 10,5 miljoner, exklusive moms. Föreningen har ett aktiebolag som kör driften av anläggningen och ridskolan. Strömstads kommun har satsat ett engångsbelopp på en miljon kronor. Denna jättesatsning kommer bland annat finansieras med hyresintäkter. 45 av de 60 stallplatserna hyrs ut till privata hästar. De övriga till föreningens egna hästar.

En annan inkomstkälla är tävlingar, bland annat det välrenommerade Råkanhoppet som ska genomföras i sommar.

Nya ridhus ska enligt lag handikappanpassas. Detta gör även Strömstad Ridklubb som till hösten har en ramp klar så att rullstolsburna kan sitta upp på hästryggen.

Karin André, SM-vinnare i ”pas de deux”-klassen (voltige för två ryttare) i somras, ser utvecklingsmöjligheter med den nya ridanläggningen.

– Alla hästar har fått rymliga boxar och fler kan rida samtidigt. Vi som tävlar kan använda ridhuset mer. Det gamla hade för låg takhöjd för voltigetävlingar, nu får vi ha stora tävlingar.

NYA ANLÄGGNINGEN

Investering:
10,5 miljoner ex moms

Finansiering:
Förutom 1 miljon från kommunen fick klubben ca 2,5 miljoner för byggnaderna på Drivnäs. Dessutom 900 000 kr från Idrottslyftet, regeringens satsning för utveckling av breddidrotten. Resten är lån i banken.

Driftkalkyl:
Minst 130 ridande per vecka. 34 uppstallade privathästar. Tävlingar även vintertid.

Totalentreprenör för bygget:
Byggnadsfirma Mattsson & Nilsson

Klubben arrenderar marken vid Lunden av Strömstads kommun.

Övre bilden: Både ridläger och dressyrkurs ryms samtidigt i hallen som är 70 meter lång och 24 meter bred. Här en gemensam fotopaus.
Nedre bilden: Sofia Engdal tränar voltige. Träningen börjar på bocken och fortsätter på häst i skritt och till sist i galopp. Foto: Karin Björk

Ridläger och dressyrkurs i manegen – samtidigt

Förutom grupperna för hopp, och dressyr finns just voltige, som betyder gymnastisk övning på häst i rörelse. I den andra halvan tränar hästägarna, som hyr någon av anläggningens 60 stallplatserna. Här några röster ur vimlet:

– Nu har vi anläggningen, så nu kan vi planlägga för SM!

Det säger en stolt Remi Eriksen, nu engagerad i nya ridhuset i Strömstad, efter att med familjen sett en riduppvisning på Nattöppet och blivit hästbiten. Manegen i Lunden var klar tidigt i höstas och håller de internationellt godkända mätten och minst sex meters takhöjd!

– Ja, skrattar Remi, två personer skall kunna stå på varandra ovanpå hästen. Vi kan inte ha det lågt i tak!

– Men visst är det tråkigt att ha lämnat Drivnäs som betydligt så oändligt mycket för mig och den lokala hästsporten, menar veteranen Lena Sundberg. Här har vi förstas betydligt större möjligheter.

Nu planeras Räkanhoppet igen, som anordnats elva gånger under en vecka i juli, senast med 200 deltagare. Hennes samling av foton och priser från nära 30 års engagemang kommer också att pryda väggarna i cafeterian som är planerad under läktaren.

– Lena är en klippa i verksamheten, säger föräldern Mariko Heie, vars bägge döttrar är med juniorlaget som i somras blev trea i voltige i SM i galopp. Här är det utrymme för två hästar att träna på samtidigt, så flickorna slipper att vänta. Träningen blir mycket effektivare, menar hon.

En annan förälder, Cajsa Olofsson, hjälper till med balans- och volterövningar:

– Jag hade aldrig hört talas om ”voltige” trots att jag har ridit och nu blir jag mer och mer intresserad av arbetet med formationerna.

TEXT BIRGITTA HANSSON

Nytt hus för föreningslivet?

I våras bjöd kommunen in de olika idrottsorganisationerna för att diskutera tillgången till anläggningar och halltider. Kommunens två hallar, Strömstiernaskolans gymnastikhall och gymnasiehallen, bedöms vara otillräckliga. Föreningarna anser att de inte klarar av att ta emot fler medlemmar. På mötet väcktes frågan om en ny hall.

Frågan befinner sig ännu på idéstadiet säger kommunalrådet Ronnie Brorsson, men processen är igång. Syftet är att formalisera ett samarbete mellan kommunen, föreningslivet och näringslivet vilket skulle kunna utmynna i en ny aktivitetsanläggning.

Först ut att formera sig var idrottsföreningarna i Strömstad. Fem framröstade representanter utgör i dag det så kallade Idrottsrådet som är en part i processen. Frontpersonen, Johan Brandberg, själv ordförande i Strömstad Handbollsklubb, uppger att tillgången till hallarna utöver skoltid, bara täcker halva behovet.

– I nuläget är det svårt att driva aktiviteter och i synnerhet att starta nya aktiviteter. Om 650 elever i området Odelsberg-Strömstierna ska dela på en idrottshall under skoltid, hur mycket folkhälsa kan vi skapa med det? Underlag finns för minst en hall till.

Verksamheter som har behov av mer halltid är bland andra motionsgymnastik, fotboll, innebandy, kampsport, friidrott, handboll, dans.

Johan Brandberg anser att han företräder en stark vilja med starka motiv.

– Med tanke på kommunens växt skulle en ny hall få stor betydelse både hälsomässigt och socialt. Kommunen pekade först på Skee, men vi tror att en mötesplats ska ligga centralt.

Kommunens röst i sammanhanget är det nybildade Anläggningsrådet som ska utreda hallbeståndet utifrån ett politiskt perspektiv.

– Kommunen tar ett bredare grepp och det är vi med på, säger Johan Brandberg. Det är helt okej att idrotten har en gemensam mötesplats med fotoklubben, konstnärerna och Kanalen Ung.

Lena Martinsson (S) är med i rådet för kommunens Kultur- och fritidsutskott. Hon delar den tanken.

– Ideell föreningsverksamhet ligger mig väldigt varmt om hjärtat och det är viktigt att vi jobbar tillsammans för att lösa bristen på halltider.

Hur har andra kommuner löst bristen på halltider? I november reste en delegation med representanter för kommunen, idrotten och näringslivet till Sotenäs kommun, för att studera deras nya hallbygge.

Förhoppningen är att studieresan ska ge förtästa åt den fortsatta processen.

KARIN ASKBERGER

“min eld är den största i Sverige, och jag skall, om Ni vill, sätta eld på hela det usla nästet!”

August Strindberg

Värmande ord i vinte

I mars är det dags igen. För fjärde gången bjuder Strömstad in till kulturfestivalen Winter Word Festival. Två dagar med litteratur, dans, teater, film, musik och lite annat. Strömstads egen variant av ”Kulturnatta”.

Sedan vårens WWF så fullbordades antologiprojektet Lågor. Det blev en ganska imponerande uppvisning av lokalt berättande från de fjorton Fyrbodal-kommunerna: Fjorton böcker med sammanlagt 5 000 sidor hopdiktade av 500 författare av alla åldrar. Projektet presenterades på Bok & Biblioteksmässan i Göteborg och Lågor monter var välbesökt under alla fyra dagarna.

WWF 2012 kommer också att kombineras med ett skrivprojekt. Uppläggget blir en smula annorlunda, men minst lika spännande. Men denna gång offentliggörs och utlyses projektet vid en presskonferens under festivaldagen.

Programmet under festivalen kommer bli lika spretigt och spännande som vanligt. Här är några smakprov i förväg.

Nästa år är det 100 år sedan en av Sveriges främsta författare avled. *August Strindberg* är titanen som med sin rufsiga frisyra och sin glödande eld har kommit att personifiera det djärva författargeniet. Så naturligtvis skall Strindberg uppmärksammas. Det blir teater och textläsning ur mästarens verk. Det ryktas också om att det finns ett nyupptäckt verk tillkommet under ett hitintills okänt stormigt höstbesök på Nordkoster. Fan tro't!

I våras gästades WWF 2011 av *Victoria Patch*, som är programansvarig på Ledbury Poetry Festival i England. Ledbury, Strömstads vänort, är en liten och charmfull stad med väl bevarad medeltida stadskärna och berömd poesifestival. Besöket återgäldades i somras och festi-

valerna har kommit överens om att inleda ett samarbete. Som en del av detta kommer två uppmärksammade poeter från Storbritannien delta i vår festival, *Jackie Kay* och *Jo Bell*. Jackie Kay är professor i kreativt skrivande vid Universitetet i Newcastle och har för sin skrivargärning tilldelats en av Englands förnämsta utmärkelser Member of the Order of the British Empire (MBE). Jo Bell är utöver sitt författarskap ansvarig för National Poetry Day och engagerad för att utveckla och stödja poesin på olika sätt.

Den vassa humorn kommer få rejält med plats. Humoristen, programledaren och författaren *Kalle Lind* är bl a känd från P3s ”Hej Domstol”. Han har skrivit flera böcker, bl.a. de fantastiska ”Människor det varit synd om” och ”Människor som gått till överdrift”. Han kommer matchas mot en av sina främsta kollegor från Norge. *Knut Naerum* har blivit

Jan-Olof Karlsson och Mattias Lauritzen vilar ut i WWF:s monter på Bok- och Biblioteksmässan. Foto Jan Palmblad

rkylan

rikskändis genom sin medverkan i NRKs "Nyt på nyt", men har också skrivit ett antal uppmärksammade böcker som "Ö", "Madonna-gåten".

De yngre kommer att få sitt. *Martin Widmark* är Sveriges mest utlånade författare alla kategorier på biblioteken och med 3 böcker på topp10-listan över mest sålda barnböcker. Martin kommer att berätta om bl a sina populära böcker om Lasse-Maja's Detektivbyrå.

Det fullständiga programmet kommer att presenteras i mitten av januari. Men boka redan nu in helgen 2-3 mars. Det kommer bli som en överfylld korvbricka med mos och bröd. Mycket! Extra allt!

JAN PALMBLAD

Information: www.stromstad.se/wwf
www.winterwordfestival.com
 Winter Word Festival finns också på
 Facebook - bli vän idag.

Varje WWF har bjudit på en särskild dansupplevelse, så även 2012. Festivalens gästas då av Frauke, Caroline Lundblad, en av Sveriges mest kända butohdansare. Butohn är en avantgardistisk japansk dansform, som uppkom efter andra världskrigets kaos. Den liknar ingenting annat. Foto: Nicklas Karpaty

